

A SZÍNEK ÖRÖME

# Életszínezék

Természetesnek és játékosnak tűnnek, mint a szivárvány, a színek mégis komoly pszichológiai-szociológiai vizsgálatok, filozófiai értekezések tárgyai, sőt még az alternatív medicina is igényt tart rájuk.

**A**z emberek nagyobb valószínűséggel reagálnak pozitívan egy zöld színű ajánlatra, míg a piros váltja ki a legszélsőségesebb reakciókat – állapította meg tavaly egy, a HP Képalakítási és Nyomatási Divíziója (IPG) megbízásából végzett kutatás. A kilenc ország munkavállalóit megkérdező vizsgálat különböző színű betűkkel nyomtatott, „semleges állításokra” épült. A válaszadók több mint a fele (53%) egyetértett a zöld betűvel nyomtatott állításokkal, míg ha ugyanazt a kérdőívet fekete betűvel készítették el, csupán 36%-uk fejezett ki egyetértést. A piros színnel nyomtatott kérdőívek közel háromszor annyi esetben váltottak ki a megkérdezettek közül szélsőséges reakciót (határozott egyetértést vagy elutasítást), mint a fekete-fehér verziók (29% – 10%).

## Érzelmi hatások

A képalakítási és nyomtatási eszközök egyik legnagyobb szállítója magától értetődően üzleti célból, a színek döntéshozatali folyamatra gyakorolt

hatását akarta a kutatás segítségével felderíteni, de ez csak modern kori tendencia. A színek minden biznisztól mentesen mindig is izgatták az emberiséget, és kultúrkörtől függően évezredek óta szimbolizálják a legkülönfélébb eszméket. Nem véletlen, hogy a buddhista szerzetesek a megvilágosodást jelképező narancssárgát hordják, és az sem, hogy Kínában egykoron a császári család által viselt sárga mindmáig az előkelőség színe.

„A pozitív oldalon lévő színek a sárga, a vörös-sárga (narancs), sárgászöld (mínium, cinóber). Serény, élénk és küzdővé hangolnak. A negatív oldalon lévő színek a kék, a piroskék és a kékespiros. Nyugtalan, szelíd és epekedő érzületeket ébresztenek” – vette észre a színek érzelmi hatásait Johann Wolfgang Goethe német írófejedeleme 1810-ben született színtanában. A tudósokat, filozófusokat – akár Arisztotelész ókori görög filozófust vagy Isaac Newton, a

## SZÉLSŐSÉGESEBBEK

A HP vizsgálata a nemek között is különbséget mutatott. A férfiak mindenütt kétszer olyan gyakran nyilvánítottak szélsőséges reakciót, mint a nők.





## dívat, luxus, trendek

18. század elején elhunyt angol fizikust – mindig is megihlette a természet palettája, az új tudományágak születésével pedig új nézőpontokból vizslatták a jelenséget.

Jelentős eltérések lehetnek a színekkel szembeni megszokott, sztereotip érzelmi reakciókban, mivel egyes emberek az élénkebb színeket kedvelik, míg mások a lágyabb és kevésbé telt árnyalatokat – olvasható Gorzsás Zsolt optometrista idevágó tanulmányában. Tehát a tézis, miszerint bizonyos színek bizonyos érzelmi reakciókat váltanak ki (például a piros felfokozott érzelmi állapotot, a kék szabadságérzetet, a szürke és a fekete pedig depresszióra hajlamosít), egyénileg módosulhat. A színkedveltség



### A SZÍNEK TUDOMÁNYA

A fekete a neurózis, a vörös az infantilizmus színe, a kék jól kontrollált érzelmeket, a zöld kiegyensúlyozott kapcsolatokat jelez – így állítja az 1949-ben született Lüscher-teszt. A Max Lüscher, svájci lélekbúvár által kifejlesztett tesztet ma is használják a személyiség és az aktuális érzelmi állapot feltérképezésére. A színekavalkádó nemcsak diagnosztizálásra vetik be, hanem gyógyításra is, hiszen a színterápiát évezredek óta alkalmazzák. A ma már főleg színes fényű lámpákkal űzött gyógy mód szerint a vörös serkenti az idegrendszer működését, jó hatással van a vérkeringési zavarokra és a kedélybetegségekre, a narancssárga fokozza az emésztőszervek működését, a zöld csökkenti a vérnyomást, tágítja a vérereket, ezenkívül nyugtató hatású. A kék pedig csillapítja a fájdalomérzetet és a lázat – sorolja idevágó tanulmányában Gorzsás Zsolt optometrista.

„A fekete festékanyag gyakran allergizáló anyagot tartalmaz, ezért az erre allergiások kerüljék a fekete ruhát. Másrészt ugyancsak nem tanácsos, hogy a gyulladt bőrrel közvetlenül fekete színű ruházat érintkezzen, mert az fokozhatja az irritációt” – említi egy másfajta gyógyászati megközelítést a Lifestyle magazinnak Dobozy Enikő bőrgyógyász.

váltakozását többek között az életkor is befolyásolhatja. A kisbaba életében először a piros színre lesz figyelmes. Az évek előrehaladtával az emberek pedig egyre kevésbé kedvelik az élénk, „kiabáló” színeket – állítja kutatásokra alapozva Gorzsás Zsolt.

### Színek és sminkdívat

„A szín élet. A színek nélkül halott lenne a világ. Őszeszmék a színek, a kezdettől való színtelen fénynek és ellentétpárjának, a színtelen sötétségnek a gyermekei. Mint a láng a fényt, úgy hozza létre a fény a színeket” – emelte a színeket spirituális magasságokba Johannes Itten, svájci avantgárd festő A színek művészete című könyvében. A Bauhaus művészeti iskola tanára volt az első a színelmészek között, aki a színeket évszakokhoz rendelte. Röviddel 1967-es halála után a dívat- és kozmetikaiiparban népszerűvé vált elmélete, amelyben évszaktípusokat különböztetett meg egymástól. Némi túlzással kijelenthető, hogy Ittennek köze van ahhoz, hogy az idei tavaszi sminkdívat éppen a korallt hangsúlyozta (rózsaszínes, rózsavörös és barackos árnyalatban).

### Színbeszéd

A szín- és stílustanácsadás a hatvanas évek végén indult el Hollywoodban. A film világában alkalmazták először tudatosan, hogy a színek és a stílusok megjelenítése bizonyos karaktereket képvisel. „Ezáltal a nézőben harmonikus vagy diszharmonikus benyomást, és ezzel szimpátiát, illetve antipátiát lehetett kelteni. Rövid időn belül a politikusok – így Richard Nixon és John

### SZOCIOLÓGIAI SZEMPONTBÓL

„A kék, piros, zöld, bíbor, narancssárga, sárga színekre korlátozódik az európai ember színkedveltsége” – elemezte a színeket szociológiai szempontból Hans Eysenck, német pszichológus 1941-ben.





Fitzgerald Kennedy választási kampányában –, majd az üzleti világ képviselői is alkalmazni kezdték” – mondta el kiadványunknak Tarcsay Mária színtanácsadó.

A divattanácsadás legtöbbször az évszakelmélet szerint dolgozik. Ez a különböző embertípusokhoz illő színeket igyekszik meghatározni. A tavasz típusába a világosabb hajjú, szemű emberek – például Marilyn Monroe és Boris Becker tartoznak. A nyár típusa világos, fáradt, hideg színekkel rendelkezik, az ide soroltak haja általában sötétebb. A Magyarországon leggyakoribb ősz típusa barnás-vöröses, a tél a tipikus Hófehérke-típus, a világos és a sötét kombinációja.

A színtanácsadók pontosan tudják, melyik típushoz milyen színek illenek, például az ősz típusnak a bronzos, a tavasznak a lazacos, barackszínű árnyalatok. „Ez azonban nem kőbe vésett szabály, a divatszínekről nem kell lemondani, ám érdemes előnyös árnyalatát választani. Most a lila a divat, az ősz típusnak a padlizsán, a nyárnak az orgona, a télnek pedig a sötétlila áll jól” – tanácsolja Takács



### **NARANCSSÁRGA: FELELTETÉS**

**„A színekkel manipulálni is lehet. A diákoknak azt szoktam tanácsolni, hogy szürkét válasszanak, ha meg akarják úszni a felelést, és narancssárgát vagy pirosat, ha készültek az órára” – mondja Tarcsay Mária.**

Ildikó sminkes-kosmetikus, hozzátéve, hogy a színek a sminkelésben különösen sokat segíthetnek: „A komplementer színekkel trükközhetünk. A bőr pirososságán enyhíthetünk, ha zöldes árnyalatú korrektorral kezeljük.”

A szakértők szerint az emberek többsége kiegyensúlyozott lelkiállapotban képes kiválasztani, melyik szín áll neki jól, sőt sokszor depressziós állapotában azt is, amelyik jobb kedvre deríti. „Általánosságban elmondható, hogy ha túlságosan feszültek vagyunk, ösztönösen kerüljük az élénk színeket, és a nyugtató, hideg kéket, zöldet választjuk” – magyarázza a színtanácsadó.

Ha valakinek hiányzik a családi melegség, akkor az esetek többségében meleg, narancsos-vöröses színekkel veszi körbe magát a lakásában – figyelték meg a színszakértők. Miképp azt is, hogy aki például öltözködésében folyamatosan a szürkét, a feketét részesíti előnyben, azt a távolságtartás, bizonytalanság jellemzi.

■ S. D.